

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1785/2527

นายสมศักดิ์ ธีระธรรม

โจทก์

ธนาคารแห่งประเทศไทย

จำเลย

พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 มาตรา 5, 28

พ.ร.ฎ.กำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 มาตรา 12, 13

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2515 มาตรา ข้อ 1

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดกิจการที่มีให้ใช้บังคับตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน

ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นธนาคารกลางในการปฏิบัติหน้าที่แทนรัฐดำเนินกิจการควบคุมการเงินและการคลังของรัฐให้ถูกต้อง เหมาะสมและมีเสถียรภาพ ธุรกิจที่ธนาคารนี้ประกอบก็ กระทำไปในฐานะธนาคารกลาง มิได้เป็นการแข่งขันกับ ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น หากจะมีกำไรบ้างก็ เป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น ถ้อยไม่ได้นำมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงกำไรในทางเศรษฐกิจ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้อง อยู่ภายใต้บังคับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยจ้างโจทก์เป็นลูกจ้างประจำ จำเลยเลิกจ้างโจทก์เพราะเกษียณอายุโดยไม่จ่ายค่าชดเชย ขอให้บังคับ จำเลยจ่ายค่าชดเชยพร้อมด้วยดอกเบี้ย

จำเลยให้การว่า วัตถุประสงค์ของจำเลยมิใช่แสวงกำไรในทางเศรษฐกิจได้รับยกเว้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดกิจการที่มีให้ใช้บังคับตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ฯ โจทก์จึงเรียกร้องค่าชดเชย จำเลยไม่ได้ เมื่อโจทก์เกษียณอายุจำเลยได้จ่ายเงินสะสม บำเหน็จบำนาญ และโบนัส ให้แก่โจทก์แล้ว โจทก์จึงไม่มีสิทธิรับเงินใด ๆ จากจำเลยอีกขอให้ยกฟ้อง

ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ธนาคารจำเลยจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 เพื่อให้เป็นธนาคารกลางในการปฏิบัติหน้าที่แทนรัฐ ดำเนินกิจการควบคุมการเงินและการคลังของรัฐให้ถูกต้องเหมาะสม และมีเสถียรภาพ กิจการที่ได้รับมอบหมายให้กระทำคือรับมอบการออกจากธนบัตรจากกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ยังมีธุรกิจประเภทที่พึงเป็นงานของธนาคารกลางประกอบได้ตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 มาตรา 12 อีกหลายประการ ตั้งแต่อนุมาตรา 1 ถึงอนุมาตรา 19 แต่ธุรกิจต่าง ๆ ธนาคารจำเลยยังคงดำเนินกิจการในฐานะธนาคารกลางนั่นเอง และกระทำไปตามภาวะการเงินและเศรษฐกิจของรัฐ มิได้เป็นการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น และบางครั้งก็เพื่อส่งเสริมหรือรักษาเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจ มิให้เป็นอุปสรรค หรือกระทบกระเทือนต่อความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว มาตรา 13 ยังได้บัญญัติไว้ด้วยว่า "ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 12 ห้ามมิให้ธนาคารแห่งประเทศไทย(1) ประกอบการค้า หรือมีส่วนได้เสียโดยตรงในกิจการพาณิชย์ อุตสาหกรรม หรือการธุรกิจอื่น ๆ ฯลฯ" จึงเป็นที่เห็นได้ว่า ธนาคารจำเลยมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ

ถึงหากจะมีกำไรเกิดขึ้นบ้างจากกิจการที่ธนาคารจำเลยได้กระทำ ก็เพียงเป็นผลพลอยได้เท่านั้น หากใช้เป็นวัตถุประสงค์อันแท้จริงในการจัดตั้งธนาคารจำเลยขึ้นไม่ ดังนี้ ธนาคารจำเลยจึงได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานลงวันที่ 16 เมษายน 2515 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดกิจการที่มีให้ใช้บังคับตามประกาศกระทรวง เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ 16 เมษายน 2515 (2) โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าชดเชยจากธนาคารจำเลย

พิพากษายืน

(ไพศาล สว่างเนตร-ขจร หะวานนท์-วรา ไวยหงษ์)

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ